

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát
Wellnerova 25, 779 00 Olomouc**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-890/24-M
Sp. zn. ČŠIM-S-182/24-M

Název	Základní umělecká škola Javorník
Sídlo	Puškinova 57, 790 70 Javorník
E-mail	zusjav@tiscali.cz
IČO	62 353 322
Identifikátor	600 150 691
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Zbyněk Ketner, DiS
Zřizovatel	město Javorník
Místo inspekční činnosti	Puškinova 57, Javorník Nádražní 160, Javorník Písečná 76, Písečná
Inspekční činnost na místě	23. – 25. 4. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení naplnění příslušného školního vzdělávacího programu.

Charakteristika

Základní umělecká škola Javorník, Puškinova 57 (dále škola nebo ZUŠ), poskytuje vzdělávání v hudebním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru žákům z Javorníku, okolí a příhraničních oblastí. V hlavní budově probíhá výuka hudebního a výtvarného oboru, literárně-dramatický obor využívá prostory Městského kulturního střediska v Javorníku, Nádražní 160. Svoji činnost ZUŠ realizuje rovněž na dalším místě poskytovaného vzdělávání v Písečné. Škola poskytuje individuální, skupinové a kolektivní vzdělávání v přípravném studiu I. stupně a v základním studiu I. i II. stupně podle vlastního školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání. K termínu inspekční činnosti škola evidovala celkem 231 žáků. Ve škole se nevzdělával žák se speciálními vzdělávacími potřebami, ani žák mimořádně nadaný. Kvalitou poskytovaného vzdělávání se škole i přes náročnou dopravní dostupnost daří trvale udržet zájem o umělecké vzdělávání.

Stěžejním zdrojem informací o vzdělávací nabídce školy a jejich aktivitách jsou především webové stránky školy www.zusjavornik.cz a sociální sítě.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Základní filozofií školy je podpora uměleckého rozvoje osobnosti žáka s důrazem na prožitek a radost z tvůrčí činnosti. Ředitel školy vychází ve své činnosti z koncepce rozvoje a řízení školy, ve které se zaměřuje mimo jiné na poskytování kvalitní výuky ve všech nabízených oborech, zlepšování klimatu ve škole, na aktivní spolupráci se zřizovatelem, školami a organizacemi ve městě, v hudebním oboru nabízí výuku široké palety různých hudebních nástrojů. Soustřeďuje se na stále vylepšování prostředí, zajištění kvalifikovanosti učitelů a na prezentaci žáků na veřejnosti. Úroveň výchovně vzdělávacího procesu je kontrolována hospitační činností, která včetně konkrétních opatření ke zlepšení vede ke zkvalitnění výuky, avšak v některých oblastech (práce s výukovými cíli, střídání pestrých vzdělávacích metod a forem, systém práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) zatím není zcela efektivní. K projednávání pedagogických i provozních záležitostí slouží pravidelná jednání pedagogické rady.

Plně kvalifikovaný pedagogický sbor je tvořen jak učiteli s dlouhodobými zkušenostmi, tak s kratší pedagogickou praxí, někteří jsou také aktivními umělci. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno především na prohloubení odbornosti jednotlivých vyučujících. Vzhledem k tomu, že ve škole nejsou ustavena žádná metodická sdružení (umělecká rada, předmětové komise), která by institucionálně zastřešovala flexibilitu vzájemné spolupráce pedagogů všech oborů, jsou tyto aktivity řešeny buď při pravidelných poradách, nebo jsou závislé na osobním kontaktu učitelů. Vzájemných hospitací, které by vedly k inspiraci, sdílení zkušeností a odborné zpětné vazbě s cílem dalšího profesního růstu, pedagogové prozatím nevyužívají. Méně pozornosti je věnováno efektivní podpoře žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pro realizaci všech studijních zaměření a naplňování školního vzdělávacího programu jsou ve škole vytvořeny dobré materiální podmínky. Škola disponuje vhodnými prostory pro výuku hudebního oboru v individuální i kolektivní výuce, kapacitně omezeným koncertním sálem. Učebna výtvarného oboru je prostorná, uspořádaná a dobře vybavena učebními pomůckami. Výuka literárně-dramatického oboru probíhá v prostorech Městského kulturního střediska, které jsou rovněž využívány pro veřejná vystoupení žáků umělecké školy. K dispozici je zde divadelní pódium, opona, hlediště, což zkvalitňuje vzdělávání reálnou divadelní atmosférou. Méně vyhovující potřebám školy a nabízeným zaměření je

vybavení digitální technikou. Na podnětnosti prostředí a zlepšení estetického vzhledu učebních i volně přístupných prostor se výrazně podílejí žáci výtvarného oboru prostřednictvím prezentací svých žákovských a absolventských prací. Výuka hudebního a literárně-dramatického oboru v místě poskytovaného vzdělávání probíhá v kmenových třídách místní základní školy.

K plnění koncepčních záměrů školy rovněž přispívá spolupráce se zřizovatelem, vnějšími partnery, základními a mateřskými školami v Javorníku a okolí, příhraničními školami, zákonnými zástupci žáků a s jinými základními uměleckými školami. Škola udržuje dlouholeté partnerství se zahraniční školou v polském městě Paszków a nově navazuje spolupráci s městem Łądek Zdrój. Vedení školy a pedagogický sbor se snaží o otevřenost školy veřejnosti. Pravidelně informuje veřejnost o svých aktivitách prostřednictvím městského Zpravodaje a sociálních sítí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hudební obor umožňuje žákům využít hudbu jako prostředek vzájemné komunikace i k osobnímu uměleckému sdělení. Škola nabízí výuku hry na klavír, klávesové a elektronické klávesové nástroje, smyčcové a dechové nástroje a kytaru. Uskutečňuje se výuka zpěvu a hry na bicí nástroje. Vedle individuální a skupinové výuky škola klade potřebný důraz na zapojení žáků do komorní hry a do aktivní účasti žáků na společných interních i veřejných vystoupeních.

Všechny vyučovací hodiny hudebního oboru probíhaly v podnětné a přátelské pracovní atmosféře, byl zřejmý odpovídající respekt žáků vyplývající z přirozené autority a profesionálního přístupu vyučujících. Práce učitelů byla z hlediska naplňování studijních cílů účinná, většina pedagogů vykazovala odpovídající znalosti metodiky výuky hry na hudební nástroj. Sledované vyučovací hodiny v individuální výuce začínaly převážně přípravou na vyučovací hodinu v podobě rozehrání žáků formou stupnic a akordů. Ne vždy proběhlo zřetelné seznámení žáků s cílem vyučovací hodiny. V další části následovala efektivní práce pedagoga i žáka s připravenými skladbami a také se skladbami novými, převážně technického rázu, závěr byl věnován přednesové literatuře. Žáci si upevňovali elementární návyky a dovednosti, většinou se orientovali v notovém zápisu, dokázali správně uplatnit získané teoretické poznatky a zlepšovat svůj hudební projev. Vazba mezi hudební teorií probíranou v hudebně teoretickém předmětu a praxí při hraní byla patrná ve většině sledovaných vyučovacích hodin. Při interpretaci přednesových skladeb bylo dbáno na tónovou kvalitu, frázování a logickou výstavbu skladby. U zkušenějších žáků byl kladen důraz nejen na osvojování správných intonačních a rytmických dovedností, ale i na dynamiku a výraz hraných skladeb. Důsledná práce s chybou vedla žáky k pokroku v technickém zvládnutí skladeb či písní. Žáci dokázali na základě korekce zlepšit provedení skladeb či jejich pasáží. Ukázková hra učitelů i uplatnění společné hry žáka s učitelem byla pro žáky motivační a účinnou pomůckou. Méně se dařilo využívat k doprovodu nebo demonstraci audiovizuální nahrávky, kterými by byly prezentovány možné způsoby interpretace přednesové skladby. Ve vyučovacích hodinách mladších žáků chyběl dostatečný prostor pro oddech a relaxaci. Hodnocení práce žáků učiteli probíhalo převážně průběžně. Sebehodnocení žáků bylo zaznamenáno jen v ojedinělých případech. V malé míře docházelo k vyhodnocení stanoveného cíle žáky v závěru vyučovací hodiny za účelem získání zpětné vazby o jeho pochopení.

Ve skupinové výuce přípravného studia byly zvolenými metodickými postupy upevňovány základy potřebných technických dovedností, teoretických poznatků a pracovních návyků.

V průběhu vyučovací hodiny byla věnována pozornost oběma žákyním současně formou diferencovaných úkolů, čímž byla vyučovací hodina vzhledem k žákyním efektivně využita. Ve výuce komorní hry měli žáci možnost rozvíjet své umění a získávat potřebné klíčové kompetence.

Výuka ve výtvarném oboru je realizována ve třídách s velkým věkovým a ročníkovým rozpětím, čemuž odpovídá i styl zvolené individualizované výuky. Přes nepřehlédnutelnou snahu vyučující, dobrou organizaci práce a dodržování obecných didaktických zásad se nedařilo motivovat všechny přítomné žáky k vlastní tvořivé práci. Výuka byla vyučující materiálově i tematicky dobře připravena se zřetelem na realizované výtvarné techniky a věkové složení žáků. Dostatečná pozornost byla věnována systematickému vedení žáků k samostatnosti, k výtvarnému vidění, k získávání základních pracovních návyků, rozvíjení uměleckých kompetencí na jim přiměřené úrovni. Žáci byli aktivní, s vyučující živě komunikovali a utvářeli si představu o své následující práci. Stanovení cíle vyučovací hodiny bylo formulováno jasně, výtvarné prostředky byly zvoleny adekvátně k námětu a přiměřeně k motorickým a celkovým výtvarně-technickým dovednostem žáků. V průběhu vyučovacího bloku byl žákům ponechán dostatečný prostor pro rozvoj fantazie při ztvárnění vlastní tvorby i volný výběr techniky ke zpracování zadaného úkolu. Vyučující průběžně tvorbu žáků sledovala, každému se individuálně věnovala, poskytovala žákům konkrétní zpětnou vazbu. Méně prostoru bylo věnováno vrstevnickému hodnocení prací žáků a závěrečnému vyhodnocení práce samotnými žáky.

Ve výuce multimediální tvorby žáci rozvíjeli vlastní tvůrčí potenciál při návrhu deskové hry. Díky novým technologiím vytvářeli herní plány a návrhy herních figurek, do kterých projektovali výtvarné citění. Byli vedeni k aktivnímu přístupu při řešení skupinových úkolů, což vedlo k rozvoji sociálních a komunikačních kompetencí. Výuku komplikovalo nedostatečné technické a materiální zázemí (slabé internetové připojení a nedostatečné množství kvalitního zařízení pro zpracování stanoveného cíle).

Na příkladné úrovni se daří rozvíjet umělecké dovednosti a schopnosti žáků literárně-dramatického oboru. Ve vyučovacích hodinách převládala přátelská a vstřícná atmosféra. Při individuální výuce uměleckého přednesu prozaického díla byli žáci vedeni k nácviku správného bráničního dýchání a k precizní výslovnosti. Zvolené výrazové prostředky a metody k docílení potřebného scénického projevu probíhaly v podnětném prostředí učebny, kde byl díky systému závěsů vytvořen efekt tzv. černé skříňky, jež vhodně umocňoval umělecký výraz při přednesu. Při kolektivní výuce literárně-dramatického oboru probíhala finalizace divadelního představení. Žáci při vystoupení prokázali vysokou úroveň uměleckého přednesu, pohybové a hlasové průpravy, improvizace i práce s rekvizitami a hudebními nástroji. Vyučující na úvod zvolila aktivity založené na vzájemné interakci, čímž vhodně nastavila efektivní prosociální chování žáků v rámci kolektivní práce v souboru. Průběžně poskytovala zpětnou vazbu, pochvalu i povzbuzení, a to žákům pomáhalo v odvaze ke spontánnímu sebevyjádření. Vyučující respektovala individuální zvláštnosti žáků a vhodně je využila při zadávání úkolů. V závěru výuky vyučující zhodnotila splnění vzdělávacího cíle a byla uplatněna i sebereflexe žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Celkovou úroveň kvality vzdělávacích výstupů a účinnost všech forem doprovodných aktivit školy sledují jak její zaměstnanci, tak i zřizovatel a široká veřejnost. Ředitelem nastavená pravidla a způsob monitorování úspěšnosti a míry dovedností žáků v průběhu školního roku poskytují pedagogům i vedení školy podstatné informace, které jsou využívány pro následné

zkvalitňování výuky. Dosažené výsledky žáků jsou hodnoceny dle pravidel nastavených v interních dokumentech školy. Kvalitu vnitřních aktivit sleduje především ředitel školy formou analýzy poznatků z hospitací a informací získaných při jednání pedagogické rady. Prioritou hodnocení je motivovat žáky k dalšímu vzdělávání. Z projevů žáků bylo zřejmé postupné utváření vědomostí, dovedností a postojů důležitých pro jejich rozvoj po stránce umělecké i pro budoucí uplatnění v praktickém i profesním životě. V hodnoceném období žáci dosahovali velmi dobrých výsledků, převážná většina žáků prospěla s vyznamenáním. Dlouhodobě stabilní je i počet absolventů v základním studiu I. stupně. Při ojedinělém zhoršení prospěchu pedagogové informují ředitele a situaci konzultují se zákonnými zástupci. Žákům s rizikem studijního neúspěchu poskytují zvýšenou individuální podporu, při ojediněle přetrvávajících problémech jsou další postupy projednávány v pedagogické radě.

Žáci mohou v průběhu školního roku prokázat pokrok ve vzdělávání a získaných kompetencích při různých veřejných prezentacích. Pedagogové společně s žáky pořádají koncerty a vystoupení, s nimiž se zapojují do kulturního dění v jesenickém regionu, čímž výrazně přispívají k prezentaci uměleckého vzdělávání, například tvorbou krojů Rychlebských hor, při vítání občánků v Javorníku, kulturních programech zámku Jánský vrch, divadelních představení v kulturním středisku města Javorník a divadelní Žatvě v Jeseníku, při jarmarku v Tančárně v Račím údolí, v městské knihovně, při vystoupení žáků v Domově pro seniory Javorník, podvečerních koncertech v Priessnitzových léčebných lázních ve městě Jeseník, při pietním aktu při oslavách Dne vítězství. Žáci hudebního oboru se svou tvorbou prezentují rovněž dětem mateřských škol, čímž škola nenásilnou formou pozitivně ovlivňuje zájem o získání základů uměleckého vzdělání. Škola se rovněž pravidelně účastní vystoupení v rámci festivalu „ZUŠ Open“. Vzájemná spolupráce školy a zřizovatele prostřednictvím kulturně-vzdělávacích aktivit posiluje sociálně-komunikativní kompetence žáků, také jejich rodičů i široké veřejnosti a soustavně vytváří příležitosti ke společensko-prospěšnému využívání volného času.

Vedení školy a pedagogové dlouhodobě monitorují úspěchy absolventů a jejich další uplatnění v profesionální dráze či amatérských aktivitách. Podle možností využívá ředitel školy příležitosti pro následnou spolupráci (například činnost ve školních souborech, koncertní produkce pro žáky školy). Zapojení absolventů do vybraných aktivit školy jsou účinnou motivací pro stávající žáky. Škola pořádá pro své žáky víkendové workshopy, které napomáhají rozšiřovat povědomí v oblasti dění na umělecké scéně, formují jejich vztah ke kultuře a zvyšují zájem o studium na základní umělecké škole. Při těchto setkáních si mohou žáci vyzkoušet nešední moderní výtvarné techniky, rovněž dochází k podpoře jejich digitálního a technického vzdělávání. Sledována je také úspěšnost žáků při přijímání na střední a vysoké školy uměleckého nebo pedagogického zaměření. Žáci všech oborů dosahují velmi dobrých úspěchů v krajských a celostátních kolech soutěží, opakovaně získávají mimořádná ocenění za své recitační a scénické dovednosti.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně ve vedoucí pracovní pozici ředitele školy.
- V součinnosti se zřizovatelem školy a dalšími partnery jsou postupně zkvalitňovány materiální a prostorové podmínky pro umělecké vzdělávání.
- Výtvarný obor byl rozšířen o výuku předmětu multimediální tvorba.

Silné stránky

- Pravidelně a efektivně realizovaná kontrolní a hospitační činnost ředitele školy vytváří podmínky pro zkvalitňování vzdělávání každého žáka i pro rozvoj spolupráce mezi pedagogy. Pravidelným organizováním společných akcí, výstav a veřejných vystoupení škola umožňuje vzájemná setkávání pedagogů se zákonnými zástupci. (2.1, 2.2)
- Přátelský způsob komunikace s žáky, zaměstnanci školy i jejich zákonnými zástupci posiluje u všech zúčastněných pozitivní vztah ke škole a vzdělávání. (3.2)
- Prezentační aktivity školy, které podporují rozvoj kulturně-sociálních kompetencí žáků, vytvářejí příležitosti k podpoře jejich sociálního a osobnostního rozvoje, obohacují společenský život města a okolí a příznivě ovlivňují zájem dětí a mládeže o získání základů uměleckého vzdělání. Příkladná je prezentace základní umělecké školy na regionální a celostátní úrovni zejména v literárně-dramatickém oboru. (1.5, 4.4, 5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nižší míra pozornosti je věnována závěrům výukové lekce ke společnému zhodnocení splnění vzdělávacího cíle, vedení žáků k průběžnému i závěrečnému sebehodnocení a v kolektivní výuce i vrstevnickému hodnocení. Méně čtené střídání vzdělávacích metod, zařazování relaxačních či aktivizačních činností především u mladších dětí. (4.2)
- Systém vyhledávání a podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně žáků nadaných a mimořádně nadaných není nastaven, pedagogové se těmto žákům věnují spíše intuitivně a méně efektivně. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Pracovat s konkrétními cíli, dbát na poskytování zpětné vazby žákům tak, aby měli častěji příležitost k efektivnímu sebehodnocení, v kolektivní výuce k hodnocení vrstevnickému a motivovat je ke stanovení záměrů vlastních.
- Dostatečně střídat vhodné metody podněcující aktivitu žáků, zařazovat aktivity podporující objevování, experimentování, autonomii a iniciativu každého žáka napříč všemi nabízenými obory.
- Věnovat zvýšenou pozornost psychohygieně žáků, ve všech vyučovacích hodinách vytvářet podmínky pro zkvalitnění duševního zdraví.
- Nastavit jednotný školní systém evidence a identifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně žáků nadaných a mimořádně nadaných.
- Motivovat učitele k zařazování vzájemných mezipředmětových hospitací pro sdílení zkušeností a nových poznatků i poskytování zpětné vazby.
- Efektivně volit organizaci výuky výtvarného oboru a rozdělení žáků do skupin s ohledem na jejich věkové i individuální zvláštnosti.
- Dle finančních a technických možností posílit digitálně technické zázemí pro výuku nově zavedeného předmětu multimediální tvorba.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy Javorník, ke dni 1. 7. 2017
2. Jmenovací dekret na pracovní místo ředitele ZUŠ Javorník, příspěvkové organizace, s účinností od 1. 9. 2022
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 25. 3. 2024
4. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Javorník s motivačním názvem „Tvoříme společně a s chutí“, s platností od 1. 9. 2023
5. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2022/2023, ze dne 29. 8. 2023
6. Školní řád Základní umělecké školy Javorník, ze dne 29. 8. 2023, s účinností od 1. 9. 2023
7. Koncepce rozvoje a řízení školy, Javorník 2023
8. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní rok 2023/2024
9. Záznamy o hospitační činnosti a Deník kontrol, školní rok 2023/2024
10. Elektronický informační systém školy – matrika, třídní knihy k termínu inspekční činnosti, žákovské deníky, vybraný vzorek
11. Doklady o přijímání žáků ke vzdělávání
12. Preventivní program Základní umělecké školy Javorník, s účinností od 1. 9. 2023
13. Personální dokumentace ke vztahu ke kvalifikaci, školní rok 2023/2024
14. Mzdová a hospodářská dokumentace a účetní evidence vedená ve školním roce 2023/2024, vybraný vzorek
15. Dokumentace pro kontrolu bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vedená ve školním roce 2023/2024
16. Webové stránky školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Vlasta Macháčová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Věra Krakovská, školní inspektorka

16. 5. 2024